

Usumehed ja võimuesindajad ühel pildil

Ivi Tomingas*

Tsaar Nikolai II
saatjaskonnaga
lahkub pärast
jumalateenistust
Aleksander Nevski
katedraalist
Tallinnas 1902. a.
Foto: E. Ivanov.
RA, EFA.196.0.8112

Võim ja religioon on käinud sajandeid käsikäes, religiooni mõjuvõim kord tugevam, kord nõrgem. Võib küll tunduda, et praegusel tormiselt areneval digiajal on religiooni tähtsus marginaliseerumas, kuid ISIS-e taoliste grupeerivate rünnakud ei lase religiooni olulisust unustada ja sama kehtib Vene õigeusu kiriku osa kohta käimasolevas sõjas.

Eestlasi on peetud usuleigeks rahvaks, kuid usuliste traditsioonide järgimist on siinmail ikka elus hoitud – jõulude ajal kirikusse rahvast jätkub. 1980. aastate lõpul ja läbi kogu järgneva kümnendi valitses Eestis laialdane usubuuum, mis on nüüdseks taandunud uuesti pigem teatud traditsioonide järgimiseks. Võimukandjate ja kirikusade ladvik on olulistel tähtpäevadel üheskoos pildil, olgu selleks siis Kaitseväge paraad vabariigi aastapäeval või presidendi ametisse pühitsemine.

Sellesse fotonurka ongi otsitud fotosid, millel kõrgemad võimu- ja usukandjad jagavad ühist ruumi.

Traditsiooniliselt õnnistavad vaimulikud erinevaid üritusi ja lippe, millest järgnevalt ka mõned näited.

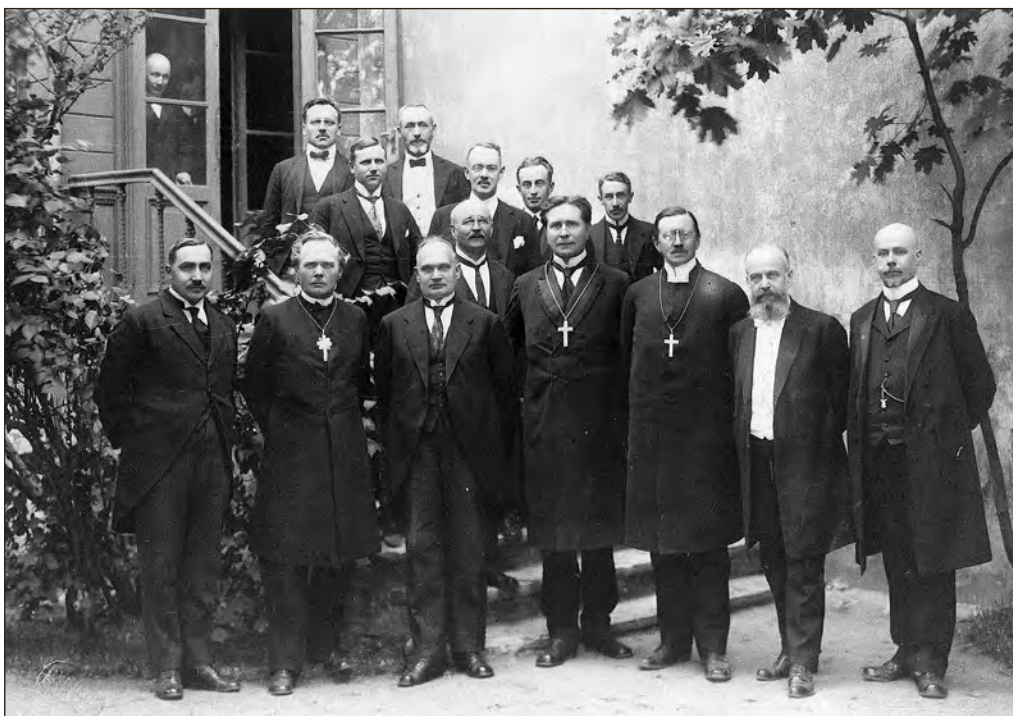
Nõukogude ajal oli vaimulikkond keerulises seisus, seistes silmitsi repressioonide ja suu-
resti sunnitud koostööga. Muidugi leidub siingi erandeid. Näiteks leidsin foto 1988. aastast, millel pidulik usuline protsessioon suundub Tõnismäele, et asetada pärg pronkssõduri jalamaile tähistamaks Vene õigeusu kiriku 1000. aastapäeva.

Huvipakkuvad on kõrgete usutegelaste visiidid. Tõeline suursündmus oli paavst Johannes Paulus II külaskäik Eestisse 1993. aastal. Dalai-laama Tenzin Gyatso esmaviisidist 1991. aastal on fotosid eelkõige tema Tartu Ülikooli külastamisest ja Pühajärve õnnistamisest. Võimukoridoridesse dalai-laama visiit kuigivõrd ei jõudnud; Toompeal võttis teda siiski vastu tollane Riigikogu esimees Ülo Nugis. Dalai-laama külastas Eestit ka 2001. ja 2011. aastal. Viie aasta eest väisas Eestit taas ka katoliku kiriku pea paavst Franciscus.

* Ivi Tomingas (1958), arhivaar, RA filmiarhiiv, Ristiku 84, 10318 Tallinn, Ivi.Tomingas@ra.ee

Preester K. Tuisk Estonia kontserdisaalis kreekakatoliku usukombe järgi avamisjumalateenistust pidamas. 24.08.1913. Foto: Peeter Parikas. RA, EFA.3.0.63362

Piiskop Jakob Kuke ametisse õnnistamisega seotud vastuvõtule kutsutud. Esireas vasakult vastuvõtu korraldaja välisminister Ants Piip, Rootsi peapiiskop Nathan Söderblom, riigivanem Konstantin Päts, peapiiskop Jakob Kukk, Soome piiskop Gummerus, Läti haridusminister Heinrich Bauer. Trepil Soome saadik Erkki Reijonen ja konsul Koistinen. Tallinn, Kaarli kirik. 05.06.1921. RA, EFA.24.0.138221

Eesti Vabariigi president
Konstantin Päts väljub
paavst Pius XI surma
puhul korraldatud
leinajumalateenistusel.
18.02.1939.
Foto: Artur Kalm.
RA, EFA.2.0.28031

Õigeusu kiriku piiskop Aleksius (hilisem Vene Õigeusu Kiriku pea) Eesti NSV üldsuse esindajate rahu ja üldise
desarmeerimise konverentsil Tallinnas. 1962. Foto: Vitali Gorbunov. RA, EFA. 204.0.48409

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskopile Edgar Hargile (paremal) annab Rahvaste Sõpruse ordeni üle EKP Keskkomitee esimene sekretär Johannes Käbin. 26.10.1978 Foto: J. Laigu. RA, EFA.343.0.100926

Vene Õigeusu Kiriku 1000. aastapäeva tähistamisel Tallinnas pannakse pärg Vabastajate monumendile Tõnismäel. 1988. Foto: Erich Norman. RA, EFA.331.0.162025

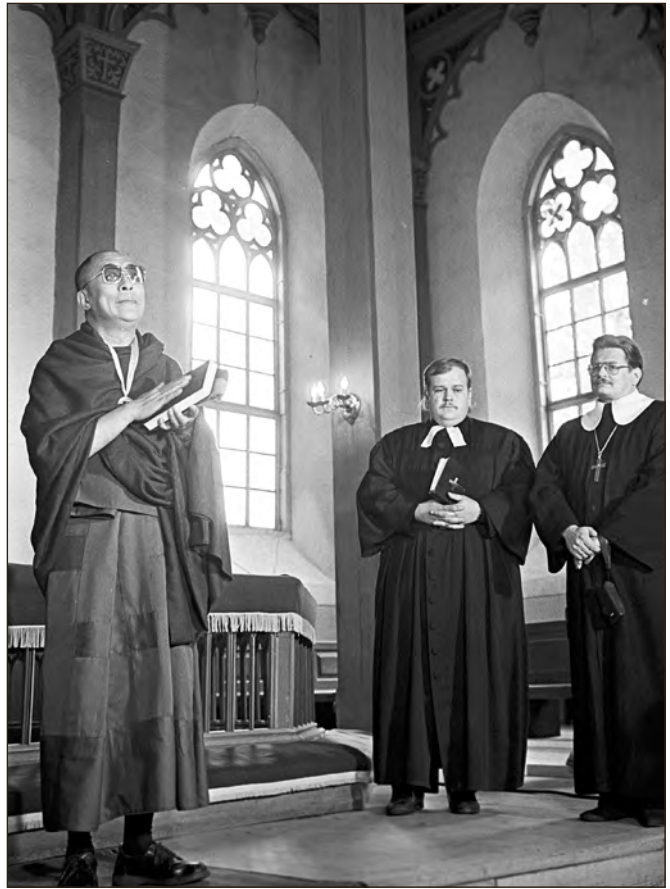

Iseseisvuspäeva puhul annetas Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees Indrek Toome Eesti Evangeelse Luterliku kiriku konsistooriumile kaks kroonlühtrit. Tänu sõnu lausub EELK peapiiskop Kuno Pajula (paremal). 23.02.1990. Foto: Erich Norman. RA, EFA.204.0.169781

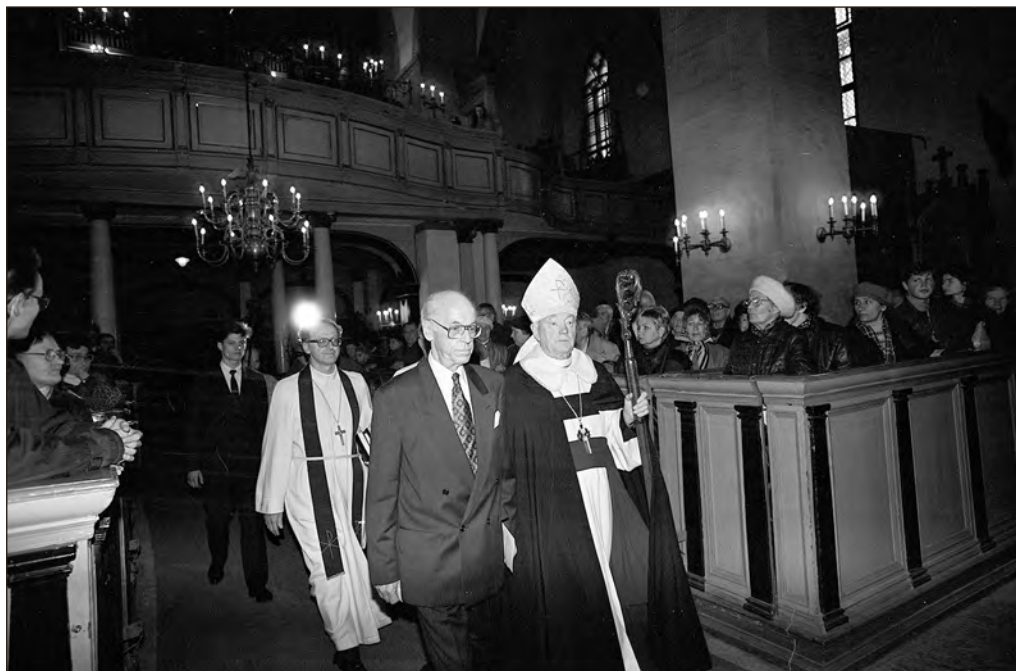

Vene Õigeusu Kiriku patriarh Aleksius II külaskäigu ajal Eestis. Vastuvõtt Eesti Vabariigi ülemnõukogu esimehe Arnold Rüütli juures. 7.07.1990. Foto: Tiit Veermäe. RA, EFA.204.0.171023

Tema Pühadus XIV dalai-laama
Tenzin Gyatso, Tiibeti vaimulik
ja ilmalik juht Otepää kirikus
2. oktoobril 1991. aastal.
Foto: Tiit Veermäe.
RA, EFA.204.0.260195

Tema Pühadus XIV dalai-laama Tenzin Gyatso Tartu Ülikooli aulas 1991. aasta oktoobris. Foto: Tiit Veermäe.
RA, EFA.204.0.260199

Eesti Vabariigi president Lennart Meri ja Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Kuno Pajula toomkirikus Lennart Meri ametisse astumise esimesel päeval õnnistamise tseremoonial. 6.10.1992. Foto: Harald Leppikson. RA, EFA.250.0.150486

Paavst Johannes Paulus II kohtub president Lennart Meriga Kadrioru lossis 10. septembril 1993. aastal. Foto: Toomas Volmer. RA, EFA.204.0.175729

Paavst Johannes Paulus II sõitmas kuulikindlas Mercedeses läbi Tallinna 10. septembril 1993. aastal. Foto: Vambola Salupuu. RA, EFA.250.0.152592

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku (EELK) peapiiskop Jaan Kiivit õnnistab 23. juunil 1998. aastal võidupüha paraadist osavõtjaid Viljandis. Foto: Albert Truuväärt. RA, EFA.204.0.178668

Konstantinoopoli oikumeeniline patriarh Bartolomeus visiidil Eestisse. Keskel Eesti Vabariigi peaminister Andrus Ansip, temast paremal patriarh Bartolomeus, vasakul metropoliit Stefanus. 6.09.2013. Foto: Mati Mänd. RA, EFA.333.10.16779

Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku preester Meletios Ulm (vasakult esimene), EAÕK metropoliit Stefanus (vasakult teine), EELK peapiiskop Jaan Kiivit (paremalt esimene) toomkirikus pidulikul jumalateenistusel pärast Arnold Rüütli presidendiks õnnistamist. 8.10.2001. Foto: Mati Mänd. RA, EFA.333.0.184368